

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Jany Glogarové

Materiální vazební právo

Předložená rigorózní práce pojednává na 110 stranách textu o stále aktuálních otázkách materiálních znaků vazby. Přestože je toto téma, zejména v souvislostech se subsidiárním charakterem vazby jako nejzazšího zajišťovacího nástroje trestního práva procesního, častým předmětem rozhodovací praxe obecných soudů i Ústavního soudu ČR, je poznamenáno výraznou disharmonií mezi jeho chápáním z hlediska právních odborníků na tuto problematiku, praktické aplikační činnosti orgánů činných v trestním řízení a laické veřejnosti ovlivněné zpravodajskými médii. Rigorozantka téma zpracovává z pohledu praktikující obhájkyne v trestním řízení, kdy na řadě míst své práce upozorňuje na závažné dopady, které má vazební forma trestního stíhání do života osob, proti nimž je takové trestní řízení vedeno.

Cílem předložené práce uvedeným explicitně až v závěru, bylo dle rigorozantky „*nabídnout souhrnný obraz všech aspektů vazby jakožto zajišťovacího opatření, definovat institut vazby v souladu s účinnou legislativou a odbornou literaturou a postihnout zákonné předpoklady rozhodnutí o vazbě soudem.*“ S přihlédnutím ke zúžení takto velkoryse nastíněného záměru definovaném částečně již v úvodu práce, a to na materiální znaky institutů vazby, nikoliv na formální vazební právo či na výkon vazby, lze konstatovat, že takto vytýčenému cíli rigorozantka ve své práci dostála. V práci pracuje s dostačujícím aparátem odborných pramenů i rozhodnutí aplikační praxe a Evropského soudu pro lidská práva, kdy z poměrně rozsáhlých dostupných pramenů vybírá přijatelné množství zdrojů. Přestože práce neobsahuje přímo komparativní pohled na zahraniční právní úpravu, rigorozantka v textu odkazuje na několik zahraničních autorů, v závěrečném seznamu použité literatury zdrojová díla však již neuvádí (viz např. práce W. Hetzela odkazovaná v poznámce pod čarou č. 85 či J. Fojnickeje v poznámce pod čarou č. 86).

Práce jako taková je psaná čtivě, velmi kultivovaným jazykem, zjevně psaná i kontrolovaná s náležitou pečlivostí.

Z hlediska obsahu je práce na přiměřené odborné úrovni, byť by jí slušela podrobnější polemika s obecně kritizovanou praxí orgánů činných v trestním řízení v některé z řešených souvislostí (třeba s využitím konkrétních kauz).

Struktura textu je logická, přehledná a vhodně zvolená. Práce je tematicky rozdělená do 6 kapitol. V první kapitole rigorozantka seznamuje čtenáře s podstatnými milníky historického vývoje institutu vazby v českých zemích. V druhé pojednává o základních termínech a principech spojených s tímto institutem, jen na okraj lze k této části, která je jinak zcela

přehledná a správná, podotknout, že nesprávný závěr, dle nějž „české trestněprávní úpravě není v současné době znám pojem obligatorní vazby.“ (str. 31) rigorozantka uvádí na pravou míru v závěrečné části práce, kde v souvislosti s českou právní úpravou vazby při uskutečňování právního styku s cizinou na některé obligatorní druhy vazby sama upozorňuje. Ve třetí kapitole navazuje souvislostmi z hlediska ústavního a mezinárodního práva.

Těžištěm práce jsou pasáže následující. Ve čtvrté kapitole, rozebírá rigorozantka materiální předpoklady institutu vazby a podává podrobný výklad k jednotlivým vazebním důvodům uvedeným v § 67 tr. řádu. Uceleně a srozumitelně pojednává o jednotlivých zákonných důvodech s uvedením konkrétních příkladů i vybraných obecně použitelných závěrů aplikační praxe. Zajímavá je mimo jiné i část popisující problematiku vazby koluzní.

V páté kapitole předkládá rigorozantka podrobný výklad k jednotlivým institutům nahrazujícím vazbu, u nichž vhodným a přesvědčivým způsobem předkládá vlastní názory na důvody jejich nedostatečného praktického využívání. U peněžité záruky pak kritizuje v obecné rovině (bez uvedení konkrétních okolností) praxi soudů, že výši peněžité záruky stanoví ve výši, které je z hlediska obviněného zcela nereálná. Taková kritika by si zasluhovala konkrétnější rozvedení, které by, vzhledem k rigorozantkou projevenému rozsahu odborných znalostí a přehledu o řešené problematice, mohlo být přínosné. Stejně tak vzbuzuje další otázky v práci kritizované příliš obecné vymezení podmínek pro nahrazení vazby dohledem probačního úředníka, kdy rigorozantka v příliš vágním vymezení spatřuje důvod, proč není tohoto institutu v praxi příliš využíváno. Zde je tedy nasnadě otázka, jak by, dle jejího názoru, měly být podmínky konkretizovány, aby to vedlo k efektivnějšímu využívání tohoto institutu.

V závěrečné kapitole jsou pak uvedené zvláštní případy vazeb. V této části jsou přehledně uvedena specifika důvodů a trvání vazby v trestních řízeních ve věcech mladistvých a následně jednotlivé druhy vazeb, které jsou upraveny v souvislosti s právním stykem s cizinou, kde zmiňuje i to, že některé z těchto vazeb jsou ukládány obligatorně. Jen obecně konstatuje právní úpravu přípustných délek trvání jednotlivých druhů vazeb, což je téma, které vzhledem k praktickým zkušenostem s délkou trvání některých vazeb v rámci právního styku s cizinou vyzývá k hlubšímu rozboru, nicméně takových úskalí je v rámci zvoleného tématu celá řada a není možné se všemi zabývat.

V závěru své práce rigorozantka nad rámec shrnujících úvah k řešenému tématu kladně hodnotí zavedení elektronického monitorovacího systému a *de lege ferenda* zdůrazňuje potenciál tohoto nového institutu.

Práce je tak způsobilým podkladem k obhajobě, prokazuje podrobnou znalost řešené problematiky a s využitím dostatečných zdrojů z odborné literatury i aplikační praxe předkládá

srozumitelným způsobem relevantní odborné i praktické souvislosti právní úpravy materiálních podmínek vazby.

Při obhajobě by rigorozantka mohla rozvést v konkrétnějších souvislostech kritizovanou přílišnou vágnost podmínek pro nahrazení vazby dohledem probačního úředníka a navrhnout vhodné řešení de lege ferenda.

V Praze dne 23. 4. 2017

JUDr. Simona Heranová, Ph.D.